

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z wniosku I. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 stycznia 2006 r.,
kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 8 kwietnia 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 18 lutego 2002 r. orzekł, iż M. C. nie podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu od dnia 1 września 2001 r. jako pracownik I. R. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w T. wyrokiem z 21 listopada 2002 r., V U .../02, oddalił odwołanie I. R. i M. C. wobec ustalenia, że zawarta między nimi umowa o pracę na czas nieokreślony była nieważna i nie wywoływała skutków w zakresie ubezpieczenia społecznego, a Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2004 r., III AUa .../03, oddalił apelacje wniesione przez I. R. i M. C., a w uzasadnieniu swego orzeczenia podzielił ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną dokonane przed Sądem Okręgowym.

W kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego, I. R. zarzuciła naruszenie art. 231 k.p.c. poprzez jego „błędne zastosowanie” i wniosła o uchylenie wyroków obydwu

instancji i o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu. Jako okoliczność, mającą usprawiedliwić wniesienie kasacji wskazano wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, „czy w sytuacji, w której dochodzi do rzeczywistego świadczenia pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy można mówić o bezwzględnej pozorności (...) zawartej między stronami umowy o pracę.”

Sąd Najwyższy dokonując, stosownie do art. 393 k.p.c., wstępnej oceny kasacji, wziął pod uwagę co następuje:

Wobec wejścia w życie z dniem 6 lutego 2005 r. ustawy z dnia 27 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) stosownie do jej art. 3, do rozpoznania kasacji od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Od początku orzekania kasacyjnego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że kasacja jest szczególnym środkiem zaskarżenia o charakterze ściśle prawnym, o ograniczonym zakresie podmiotowym, przedmiotowym i czasowym. Dla zapewnienia kasacji odpowiednio wysokiego, profesjonalnego poziomu ustawodawca w art. 393³ k.p.c. szczegółowo wymienił formalne wymagania, jakim powinna odpowiadać. Zgodnie z tym przepisem powinna nie tylko spełniać wymagania przepisane dla pisma procesowego (§ 2), lecz także wymagania wskazane w jego § 1, czyli zawierać między innymi nie tylko przytoczenie jej podstaw, lecz również ich uzasadnienie (pkt 2) oraz przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (pkt 3). Wniesiona w sprawie kasacja warunkom tym nie odpowiada.

Przede wszystkim wadliwie została sformułowana podstawa z art. 393¹ pkt 2 k.p.c. Wydając zaskarżony wyrok, Sąd drugiej instancji nie mógł naruszyć art. 231 k.p.c., ponieważ w żadnym zakresie nie opierał się na domniemaniu faktycznym, nie wyprowadzał wniosków „z innych ustalonych faktów”, lecz dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wadliwa ocena dowodów może stanowić zarzut naruszenia zupełnie innego przepisu postępowania, jednakże takiego zarzutu w kasacji nie podniesiono. W istocie, kasacja przypisuje Sądowi drugiej instancji błędne ustalenie pozorności umowy o pracę, pomimo tego, że takie

ustalenie nie jest podstawą zaskarżonego wyroku. Podstawą tą jest ustalenie, że umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczyniami była zawarta w celu obejścia prawa. Zagadnienie prawne, jakie przedstawiono w kasacji nie jest zagadnieniem, wymagającym rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, skoro Sąd ten wielokrotnie wypowiadał się na temat okoliczności, jakie świadczą o pozorności czynności prawnej, a także jakie – o uznaniu czynności prawnej za dokonaną w celu obejścia prawa (por. wyrok SN z 14 marca 2001 r., II UKN 258/00, OSNP 2002 r., nr 21, poz. 527, wyrok SN z 23 stycznia 1997 r., I CKN 51/96, OSNC 1997 r., nr 6-7, poz. 79 – powołany w kasacji).

Wobec powyższego, ponieważ „kasacja” sporządzona została z wadami w zakresie art. 393³ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c., jako niedopuszczalna z innych przyczyn, o których mowa art. 393⁵ § 2 k.p.c. podlegała odrzuceniu, toteż na podstawie tych przepisów oraz art. 393⁸ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.